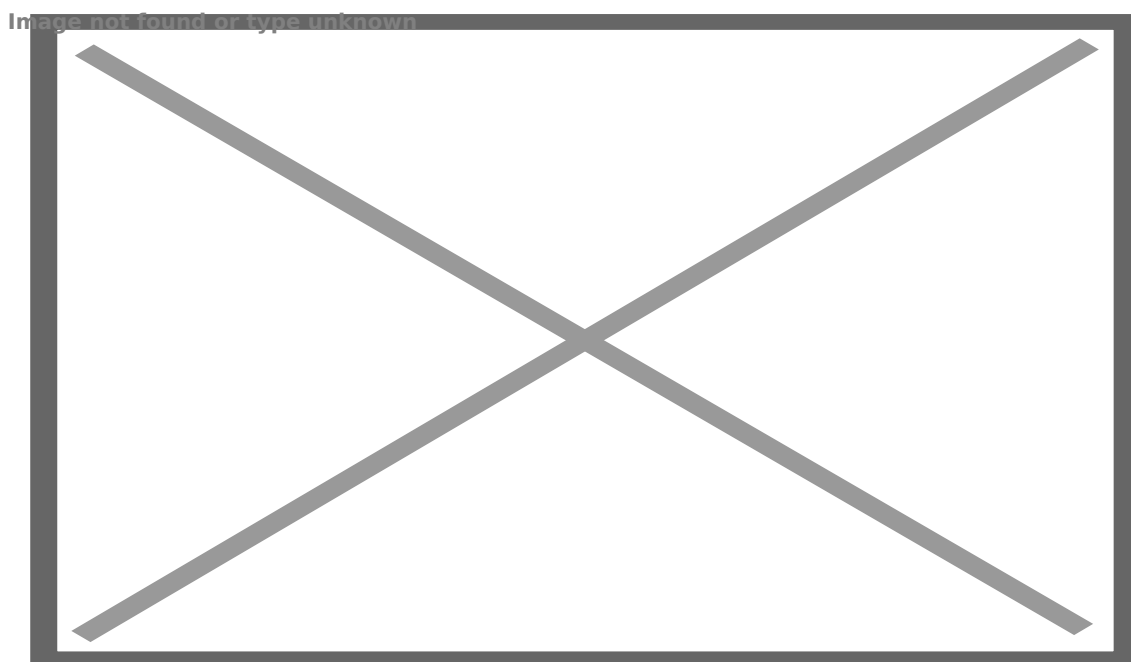

Nhìn từ lý luận đến thực tiễn

17:13 27/02/2017

Tác giả: Admin

Hội thảo quốc gia “Báo chí 30 năm đổi mới - Những vấn đề lý luận thực tiễn” do Hội Nhà báo Việt Nam, Ban Tuyên giáo Trung ương, Bộ Thông tin & Truyền thông phối hợp tổ chức ngày 29/12 vừa qua. Ban Nghiệp vụ, Tạp chí Người Làm Báo và Văn phòng Hội Nhà báo Việt Nam là đơn vị trực tiếp tham gia tổ chức Hội thảo quốc gia.

Hội thảo quốc gia “Báo chí 30 năm đổi mới - Những vấn đề lý luận và thực tiễn”. Ảnh: Cường Phạm

Những con số ấn tượng

Hội thảo quốc gia đã thu hút gần 200 đại biểu là lãnh đạo các cơ quan chỉ đạo, quản lý báo chí ở Trung ương và địa phương, lãnh đạo các cơ quan báo chí, tổ chức Hội nhà báo các cấp, các cơ sở nghiên cứu và đào tạo báo chí, các nhà khoa học, nhà báo... trong cả nước tham dự.

Hội thảo đã nhận được hơn 90 bài tham luận của các nhà báo, nhà khoa học và đông đảo các đồng nghiệp đến từ các cơ quan quản lý, chỉ đạo báo chí, cơ quan báo chí, cơ sở đào tạo và hội nhà báo các tỉnh, thành trên cả nước, tập trung chủ yếu đánh giá những bài học kinh nghiệm hoạt động báo chí qua 30 năm đổi mới. Hội thảo diễn ra trong 1 ngày, buổi sáng họp phiên toàn thể, có 8 ý kiến phát biểu tại hội trường, buổi chiều chia thành 2 tiểu ban, gồm: Tiểu ban 1: Những vấn đề lý luận về báo chí truyền thông; Tiểu ban 2: Những vấn đề thực tiễn hoạt động báo chí, tổng cộng có

hơn 20 lượt ý kiến phát biểu tâm huyết, có nhiều gợi mở cho hội thảo.

Sau phiên khai mạc buổi sáng, Hội Nhà báo Việt Nam với vai trò Chủ tịch Liên đoàn các nhà báo ASEAN (CAJ) đã tổ chức Lễ trao Giải Ảnh báo chí “[ASEAN - Một cộng đồng](#)” cho các tác giả thuộc CAJ, do Hội Nhà báo Việt Nam đăng cai tổ chức, có sự tham dự của Lãnh đạo các Hội nhà báo trong CAJ; triển lãm 87 tác phẩm ảnh báo chí tiêu biểu của các nhà báo ASEAN về đất nước - con người ASEAN.

Giai đoạn lịch sử quan trọng

PGS, TS Nguyễn Thế Kỷ, Ủy viên Trung ương Đảng, Tổng Giám đốc Đài Tiếng nói Việt Nam cho rằng, trong 30 năm đổi mới, Đảng ta đã ban hành một số Nghị quyết, Chỉ thị đối với công tác chỉ đạo, định hướng báo chí. Sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước đối với công tác báo chí là đòi hỏi khách quan, là cơ sở để thể chế hóa bằng luật pháp và chính sách của Nhà nước đối với báo chí, ví dụ như việc Quốc hội thông qua Luật Báo chí năm 1989, sửa đổi bổ sung năm 1999 và năm 2016. Quy hoạch phát triển và quản lý báo chí toàn quốc đến năm 2025 sẽ được cụ thể hóa và thực hiện là cơ sở góp phần đưa báo chí phát triển mạnh, đúng định hướng, hiện đại và chuyên nghiệp, phù hợp với yêu cầu mới.

Nhìn lại chặng đường đất nước 30 năm đổi mới, chúng ta có quyền tự hào về những đóng góp quan trọng mà báo chí cách mạng Việt Nam đạt được trong công cuộc công nghiệp hoá, hiện đại hoá đất nước; trong đó, đội ngũ những người làm báo nước ta không ngừng phát triển và trưởng thành về mọi mặt. Dưới sự lãnh đạo của Đảng, quản lý của Nhà nước, sự chỉ đạo trực tiếp của các cơ quan định hướng tư tưởng, quản lý báo chí, cơ quan chủ quản, báo chí nước ta tiếp tục đẩy mạnh thông tin, tuyên truyền các nhiệm vụ chính trị của đất nước. Nội dung, hình thức tuyên truyền ngày càng phong phú, công nghệ và phương tiện kỹ thuật ngày càng hiện đại - **Nhà báo Hồ Quang Lợi, Phó Chủ tịch Thường trực Hội Nhà báo Việt Nam**

“Môi trường sinh thái” của báo chí thay đổi

Sự phát triển của công nghệ thông tin, tác động của quá trình toàn cầu hóa từ cuối thế kỷ XX đã tạo ra những ảnh hưởng mạnh mẽ đến báo chí - truyền thông trên thế giới cả về lượng và chất, cả về nội dung thông tin và phương pháp thu thập xử lý thông tin, cả về tiềm lực được tích lũy cũng như khả năng tác động vào đời sống xã hội.

Trong các tham luận gửi đến hội thảo, một số tác giả cho rằng, tốc độ thông tin và phản hồi trên báo chí được rút ngắn nhờ các [thiết bị cầm tay](#) vừa trở thành phương tiện sản xuất, phương tiện

truyền thông tin dưới dạng văn bản, ảnh, video, âm thanh, đồ họa cực kỳ nhanh nhạy; vừa là thiết bị “đọc” thông tin. Đó là kết quả của quá trình hội tụ truyền thông vốn được dự báo từ khi Internet chưa ra đời. Hội tụ truyền thông là một xu thế khởi đi từ những phát minh công nghệ, đặc biệt nổi lên từ khi Internet trở thành một phần không thể thiếu trong sinh hoạt đời sống của một bộ phận không nhỏ công dân toàn cầu.

Trong môi trường truyền thông đó, các cơ quan báo chí đã nhanh chóng nhận thức được rằng, đã và đang có những thay đổi lớn của “người tiêu thụ tin tức hiện đại” thông qua cách họ truy cập thông tin hằng ngày với các thiết bị di động, thông qua cách họ khai thác mạng xã hội. Cuộc chạy đua tìm những ứng dụng (Apps), thay đổi phương pháp, quy trình sản xuất, phân phối nội dung thông tin của các cơ quan báo chí cho thiết bị di động đã diễn ra sôi nổi ở Việt Nam.

Và, một trong những giải pháp nâng cao chất lượng, đổi mới báo chí hiện nay là xây dựng chiến lược phát triển nội dung thông tin trên nền tảng mới - cụ thể là chú trọng phát triển nội dung cho thiết bị di động bên cạnh các kênh phát hành truyền thống.

Ngoài ra, với xu hướng phát triển hiện nay, hầu hết cơ quan báo chí đều xây dựng **tòa soạn** báo chí đa phương tiện với nội dung được chuyển tải dưới nhiều hình thức khác nhau, trên nhiều nền tảng khác nhau, tuy nhiên, những cơ quan này gặp không ít khó khăn trong việc tổ chức và quản lý tòa soạn hoạt động theo đa loại hình. Do đó, làm thế nào để nâng cao kỹ năng tác nghiệp cho nhà báo trong thời gian tới phù hợp với xu thế chung của thời đại, nhiều đại biểu cho rằng, các cơ quan quản lý, chỉ đạo báo chí, các cơ quan báo chí và các cơ sở đào tạo cần tăng cường mở các lớp tập huấn bồi dưỡng kiến thức cũng như kỹ năng nghiệp vụ cho các phóng viên, biên tập viên trong thời gian tới. Các tòa soạn cần bồi dưỡng đội ngũ phóng viên, nhà báo và đội ngũ quản lý đa kỹ năng, để tổ chức được quy trình sản xuất phù hợp và hiệu quả. Do đó, các cơ quan báo chí cần mở các lớp chuyên sâu từng chủ đề, theo dòng thời sự, có sự tham gia của các chuyên gia trong và ngoài nước.

Tính nhân văn và đạo đức nghề nghiệp

Trong cả 2 phiên thảo luận, các đại biểu đều đề cập hiện tượng thông tin **sai sự thật** trên báo chí liên tiếp xảy ra, gây bức xúc xã hội, khiến công chúng mất niềm tin vào báo chí. Chưa bao giờ vấn đề đạo đức nghề nghiệp của người làm báo lại trở nên nóng bỏng như thời điểm này. Bên cạnh những thành tích đạt được trong 30 năm đổi mới, báo chí nước ta cũng bộc lộ một số khuyết điểm, nhiều thông tin còn thiếu tính định hướng, nặng về mặt trái. Khuynh hướng xa rời tôn chỉ, mục

đích, đối tượng phục vụ chậm được khắc phục. Còn nhiều thông tin vi phạm thuần phong mỹ tục vẫn được một số ấn phẩm phụ, chuyên trang đăng tải. Nhiều chương trình liên kết của các đài truyền hình còn dể dãi trong khâu biên tập, có nội dung, lời thoại phản cảm, gây bức xúc trong xã hội. Các cơ quan quản lý, chỉ đạo báo chí nắm bắt thông tin còn chậm, nhất là đưng đến vấn đề nhạy cảm, còn lúng túng.

Nhìn từ thực tiễn đời sống báo chí hiện nay có thể thấy, không ít phóng viên, nhà báo được đào tạo bài bản, căn cơ về nghề, nhưng không được bồi dưỡng hoặc tham gia các lớp nâng cao đạo đức nghề nghiệp. Nhiều người trong số họ có thể viết tốt, nhanh nhạy trong công việc, nhưng lại thiếu trách nhiệm và lương tâm nghề nghiệp. Ngoài ra, hiện nay một số cơ quan báo chí do phải lo “cơm áo gạo tiền” nên phải tuyển người giỏi làm quảng cáo, chạy dự án, nhưng lại yếu về nghiệp vụ báo chí. Vì thế, họ thiếu **khả năng nhìn nhận** vấn đề một cách khách quan, điều tra rõ ngọn nguồn của vấn đề, do đó rất dễ sa vào phiến diện, một chiều. Đặc biệt, trong lĩnh vực kinh tế, môi trường, pháp luật... là những lĩnh vực đòi hỏi khả năng chuyên môn khá cao.

Để báo chí phát huy tối đa sức mạnh của mình trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, TS Nguyễn Sĩ Đại cho rằng, đường lối báo chí của Đảng là đường lối nhất quán, có nhấn mạnh yêu cầu của từng thời kỳ, song bản chất và cốt lõi của nó có thể tóm tắt ở chỗ phải là tiếng nói của nhân dân, tiếng nói trung thực về hiện thực xã hội. Sự thật và tính chiến đấu là cái làm nên sức mạnh và sự phát triển của báo chí. Để mất hoặc nguội lạnh điều đó, báo chí sẽ không còn là báo chí, sẽ không còn là vũ khí sắc bén của công tác tư tưởng vì tiến bộ xã hội.

Một số đề xuất kiến nghị

Trong khuôn khổ của hội thảo, một số đại biểu đề xuất, khi các cơ quan báo chí để xảy ra một số sai sót đáng tiếc, cần nhìn nhận một cách khách quan, xử lý nghiêm người sai phạm, song cũng có sự xem xét đầy đủ mọi khía cạnh của vấn đề, để xử lý đúng tội, đúng người.

Mạng xã hội phát triển, đặc biệt là các phương tiện truyền thông mới đã tác động rất lớn đến môi trường sinh thái của các phương tiện truyền thông truyền thống, do đó, trong thời gian tới, cần đổi mới mạnh mẽ trong tư duy chỉ đạo và quản lý báo chí, tránh hình thức, mệnh lệnh; đấu tranh tích cực với các luận điệu sai trái của các thế lực thù địch.

Nhà báo cần thực hiện nghiêm những quy định về **đạo đức nghề nghiệp**, thận trọng, cân nhắc kỹ khi khai thác, sử dụng thông tin trên mạng xã hội; chuẩn mực và trách nhiệm khi tham gia mạng xã hội và các phương tiện truyền thông khác.

Một điều rất trăn trở của một số đại biểu, tại sao Quy định đạo đức nghề nghiệp đã ban hành khá lâu, sao chưa đi vào cuộc sống? Do đó, trong thời gian tới, các cấp Hội từ Trung ương đến địa phương phải thực hiện nghiêm Quy định đạo đức nghề nghiệp vừa ban hành, qua thực tiễn, tiếp tục hoàn chỉnh cho ngày càng tốt hơn, sát thực tiễn hơn, trở thành nếp tác nghiệp của những người làm báo chúng ta./.

Thành Huy Long

Link bài viết: <https://nguoilambao.vn/public/nhin-tu-ly-luan-den-thuc-tien>